

TOVEERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisen äänenkannattaja

Organ of the Finnish Working Women in America

No. 51

TIISTAINA, JOULUK. 18 P. — TUESDAY, DEC. 18, 1917

1917 — Seitsemäs vuosik.

Minä ja muut ja ---asiat

Tähän asti kirjoitettu maailman kirjallisuus sisältää perin paljon käänkeistä — hyvää ja huonoa — ihmisistä, asioista, luonnosta ja muusta. Varsinkin nykyaikainen amerikalainen kirjallisuus sisältää rajattomasti kuvauksia ihmisistä — etevimmät amerikalaiset kirjailijat ovat mestareita kirjoittamaan luonnokuvauksia.

Mutta kun kirjoitetaan sosialistiseen lehteen tai julkaisuun on se vallan toista kuin johonkin porvarilliseen tarukirjaan kirjoittaminen. Sosialistiselta kirjoittajalta vaaditaan erästä taitoa, joka tavallisesti näyttää jääneen unohtuiksi ja monelle se taito on vallan tuntematonkin. Samaa taitoa vaaditaan sosialistiselta puhujalta, mutta on se niiltäkin — useimmassa tapauksessa — jäänyt oppimatta.

Se on asiain ja persoonien erillään pitämisen taito.

Nykyään sosialistisessa kirjallisuudessa — sanomalehdistö siihen luettuna — on harva kirjoittaja osaa puhua mistään asiasta puhumatta samalla — tai etupäässä — itsestään tai jostain muusta tai muista henkilöistä. Samaa voi sanoa puhujista — täsmälleen. Niin monen monesta kirjoituksesta ja puheesta saisi puhtaasti sosialistisen, jos poimisi pois kaikki Minät, Meidät, Teidät ja Heidät j. n. e.

Jos jokainen kirjoittaja kykenisi eroittamaan asiat ja henkilöt niin sanomalehdistö — sosialistinen — ei niin paljon sisältäisi hölyn pölvä ja päikkakuntakirjeitä, olisivat olisivat lyhyempiä sekä asiallisempia, jollaisia niitten tulisi olla.

Mutta sitä taitoa ei monikaan edes yritä opetella. Lehtien ja julkaisujen avustajilta sitä nyt ei ensin voi odottaakaan kun eivät tästä sekasta välitä itse lehtien ja julkaisujen toimittajakaan. Vallan on yleisenä tapana lehtien toimittajilla sanoa "Me" eli "Me täällä" j. n. e. jos toimittaja on useampia. Ja jos lehdeillä on vain yksi toimittaja, niin seisoo lehdeissä mahdollisimman useassa paikassa: "Minä" ja "Minä täällä" tai muuta samanlaista. Tai kun taas on kysymys lukijakunnasta tai avustajista, niin lehdeissä seisoo: "Te" tai "Te täällä" ja niin poisolain. Ja kuitenkin on niin kovin helppoa käsittää ja esittää lehtien toimintaa vallan persoonattomana sanoin kuin kaikista yhteiskunnallisista asioista voidaan kirjoittaa vallan persoonattomasti — jos vain on taitoa.

Erittäin on, jos kirjoitetaan tai puheessa tahdotaan kuvata jotain erikoista luennetta tai muuten tahdotaan noin esimerkiksi vuoksi mainita jostain henkilöstä tai useammasta.

"Mutta ei myöskään kansa paljon halua vaihtua lukemalla yksitoikkoisia ja pitkäveiteisiä lukuja vaikeatajuisista asioista, jos ei niitä jollain tavoin tehdä hauskemiksi," sanotaan tuon persoonan- ja asiasekotuksen puolesta. Eikö ole muuta keinoa saada vakava asia näyttämään hauskemmalta kuin lystitä sitä persoonilla? Se tietäkin riippuu kirjoittajasta lieneekö hänellä taitoa esittää asiansa vilkkaasti ilman pitkäveiteistä ja aritteluja. Kirjoittajien tulisi harjoitella lyömään juuri naurun päähän esittäessään mitä asiaa hyvänsä ja jos kirjoittajalla

on viikkeli mielikuvitus ja ehdottomasti perin poljin tietää asian mistä kirjoittaa niin tarvitsee vain yrittää olla asiallinen niin kirjoituksesta tulee selvä ja se samalla selittää painaa lukijan mieleen kysymyksessä olevan asian.

Suomalaiset sosialisti-lehdet ovat aivan liian paljon kiinni persoonassa, joten ne ennen pitää käyvä perin tympäseviksi. Tietoisempi osa yleisöstä ei juuri viitsi niitä lukea, tilaahan vain lehteä aineellisesti auttaakseen. Kun toimittaja edellä höpisee enimmäkseen itseltään sekä kotiasloistaan niin jopa avustajakin rupeavat toisinaan ruokuttamaan kirjoituksillaan kohdistettua välinpitämättömyyttä ja toisinaan keuhmaan omia persoonallisia kykyjään ja kaikki vain pääsee lehteen ilman väliintäkään kompastuskiiveä.

Ei sosialistinen liike sitä vä-

(Jatkos seuraavalla sivulla)

Sosialismi ja vapaus

K. Kautsky.

Useat vastustajammekin ovat käsittäneet ja tumpustaneet, että sosialistinen yhteiskunta tarjoaa jäsenilleen hyvinvointia ja turvallisuutta. Mutta, väittävät he, nämä edut ovat ostetut liian kalliilla hinnalla, sillä niiden hintana on vapauden täydellinen menettäminen. Häkissä oleva ihminen saa kyllä joka päivä tarpeeksi ruokaa; sen ei tarvitse pelätä nälkää, rajuttua eikä vihoillisia. Mutta siltä puuttuu vapaus ja se on surkuteltava olemus, joka haluaa ulos vankien ja punitteen maailman, ulos olemisen taistelusta.

Sosialismi, sanovat he, hävittää taloudellisen vapauden, työn vapauden. Se saatua käytäntöön sortovallan, jonka rinnalla rajattomiksi valtiollinen yksinvaltaisuus on vapaa tila, sillä tämä kahlehtii ainoastaan ihmisen yhden puolen, mutta edellisen kahlehtii hänet kokonaan.

Niin suuresti pelätään kommunismin orjuutta, että on sosialistejakin, jollin tuo pelko on tarua, nimittäin anarkistit. Nämä kaunovat kommunismin yhtä suuresti kuin tavantotantokin, ja koettavat välttää näiden modernien vaaroja siten, että he — tahtovat kumpaiden yhtä. He tahtovat tavantotantoon yhdistettyä kommunismin. Tämä on teoriassa mahdollista ja käytännössä se johtaa noihin liberaalien "oma-arui" yhteisöihin.

On aivan oikein, kun sanotaan, että sosialistista tuotantoa ei voida yhdistää täydelliseen työn vapauteen s. o. työmiehen vapauteen ryhtyä työskentelemään milloin, missä ja kuinka tahtoo.

Mutta tätä työntekijän vapautta ei voida yhdistää mitenkään minkään suunnitelmalliseen tuotantoon, useampiin henkilöitten suorittamaan yhteistyöhön, missä metodissa tämä ilmeneekin, olkoonpa sitten kapitalistisella tai osuudellisella pohjalla. Työn vapaus on mahdollinen ainoastaan pikkuuotannossa, ja sinäkin vain jossakin määrässä. Sielläkin, missä pikkuuotantoa ei ole, jolla mitään määräkset, kuten tilin- ja ammuttipakko j. n. e. on työntekijä kuitenkin riippuva luonnollisista ja yhteiskunnallisista vaikutuksista — talonpoikaesim. ilmasta, käsityöläisen markkinan tilasta j. n. e. — Pikkuuotannossa on työn vapaus kuitenkin jossakin määrässä mahdollinen, tämä on sen ihante, vallankumouksellisiin ihmisiin, mihin pikkuuotanto kykenee, joka ei voi nähdä pikkuuotannon näköpiiriä ulomaksi.

Tällä ihanteella oli vielä sata vuotta sitten, Kauska vallankumouksen aikana, oikea perustus taloudellisissa oloissa. Mutta nyt se on kadottanut kaiken vakavuutensa ja voi kummittelaa ainoastaan sellaisten ihmisten aivoissa, jotka eivät näe, niitä ta-

Vanha Pekka

Kirj. Helmi M—n.

Mönet mulet ja tuiskut on kestänyt tuo

Vanha Pekka, miespölo valju. Ajau hampaan jälkiä hänellä ouo Köyryselkä ja päälaki kalju.

En menettä nuoruuden, nuheunden pajoissa, työtä ain' työntään. Punteessa kituen, kärsien Kaikki pelvossa vapisten myöntään.

Sitte saapui railmans, sairaus Yhteiskunnan hyläys' hän heittäi.

Mieli masentui, aimutkin rohkeus Epätoivon pilvihin peittyi.

Vaan hukkuva toiveensa kumaittaa

Vaukk' ojemmettuun oljenkorpeen. Siinä mielessä, että jos ylettiä Vielä kiinni elämän orteen.

Näinpä hällekin toive heijastui Uskon löysi hän aatteen voimaan Nytpä hän elämään ihmostui— Kielen kärkeistä laski hän soimaan.

Nyt kuuluu hän joukkoon työn sankarien

Vaukk' ei nimeä, ei mainetta suurta.

Pekan taistelu-into on ruinen Voima sitkeä, jäykkää juurta.

loudellisia mullistuksia sen jälkeen on tapahtunut. Työn vapauden häviö on välittömässä yhteydessä pikkuuotannuksen häviön kanssa. Sitä ei hävitä sosialidemokratit, vaan suhteellisuuden lakkaaminen kehitys. — Juuri ne, jotka pitävät pahina melua työn vapauden välttämättömyydestä, kapitalistit, juuri ne odistävät tehoikkaimuun sen häviämistä.

Työn vapaus ei lakkaa ainoastaan tehdastyössä, vaan kaikessa sellaisessa työssä, jossa yksityinen on vain suuren kokonaisuuden jäsen. Sitä ei ole manufaktuuri- tai kotiteollisuus-työläisillä eikä myöskään kaikilla niillä henkisen työn tekijöillä, jotka ovat erityisten laitosten palveluksessa, eivätkä työskentele yksikseen. Sairaushuoneen lääkäri kuten opettajakin, rautatievirkamies kuten sanomalehden toimittajakin j. n. e. Ja kun suurituotanto tukee henkisenkin työn edellä sanoin kuin muillakin ihmisen toiminnan aloilla syntyään pikkuuotannon, kuten jo olemme maininneet, niin vähenee henkisen työn tekijäkin työn vapaus jo nykyisessä yh-

(Jatkos seuraavalla sivulla)